

sunt, *faciant* justum *judicium*, jam olim conscriptum, decretum, firmatum, ut mutari non possit. *Gloria hæc* sedendi cum Christo in nubibus, & judicandi Mundum, & Principes ejus, erit *omnibus Sanctis ejus*. Licet enim Beda dicat, duos ordines futuros electorum, unum judicantium cum Christo, alterum misericorditer judicandorum; tamen illi, qui misericorditer judicati fuerint, postea etiam cum Christo judicabunt persecutores suos, ut constat ex 1. Cor. 16.

PSALMUS CL.

Titulus: *Alleluja.*

Argumentum: *Invitatur* populus Dei ad laudes Domini in summo Cælo habitantis, cum omnibus musicis instrumentis, ut hoc modo demonstret ardentissimum affectum suum.

ψ. 1. *Laudate Dominum in Sanctis ejus, laudate eum in firmamento virtutis ejus.*

O vos electi, & Sancti *laudate Dominum in Sanctis ejus*, hebraicè, in Sanctuario cælesti habitantem. Tum idem *re-*
petit,

petit. Cælum etiam dicitur *firmamentum virtutis* seu fortissimum palatium, & thronus altissimus Dei. Quia tamen sanctuarium Dei supremum sunt animæ iustorum; imò ipsi Sancti sunt templum Dei; ideo potest etiam cum Patribus simpliciter hic *v.* exponi de Sanctis hominibus, quatenus in eis Deus habitat, ut in præcipuo sanctuario suo.

v. 2. Laudate eum in virtutibus ejus, laudate eum secundum multitudinem magnitudinis ejus.

Docet Deum laudandum, non quia in Cælo simpliciter habitat; sed quia in eo habitat, ut omnipotens Imperator, & Dominus omnium rerum: nam per *virtutes* hoc loco non intelliguntur virtutes morales, nec exercitus Angelorum, sed robur, & potentia; & per magnitudinis multitudinem intelligitur excellens magnitudo: Sic *multitudo dulcedinis*, h. e. excellentia dulcedinis. Ergo ait, *laudate eum* ob magnas vires, & magnam robur ejus: *laudate eum*, quia eximia est magnitudo ejus, cum sit absolute, & simpliciter magnus. De magnitudine Dei vide *fusus. Pl. 144. v. 3.*

v. 3.
date eum
 Tri
 rum ge
 nium m
 quæ fla
 & cibari
 nant. P
 tum dece
 tur in Pl
 v. 4.
 ro, laudat
 Hic n
 tympanum
 est in
 inognitu
 manarum
 ignotum f
 ficet; tam
 instrumen
 conjuncta
 nem facta
 camus.
 v. 5. I
 nantibus,
 tionis: om

v. 3. Laudate eum in sono tubæ, laudate eum in psalterio, & cithara.

Tria sunt instrumentorum Musico-
rum genera, vox, flatus, & pulsus: om-
nium meminit; hic nominantur *tubæ*,
quæ flatu sonitum reddunt; *psalterium*,
& *cithara*, quæ pulsu chordarum reso-
nant. Psalterium enim esse instrumen-
tum decem chordarum, non semel legi-
tur in Psalmis.

*v. 4. Laudate eum in tympano, & cho-
ro, laudate eum in chordis, & organo.*

Hic numerantur omnia genera: nani-
tympanum, & *chordæ* pulsantur; *chorus*
vel est instrumentum musicum nobis
incognitum, vel concentus vocum hu-
manarum: *Organum* inflatur: licet enim
ignotum sit, quid *organum* hoc loco signi-
ficet; tamen probabiliter dici potest, esse
instrumentum plurium tiliarum simul
conjunctarum, ad cujus postea imitatio-
nem facta sunt ea, quæ nos *Organa* vo-
camus.

*v. 5. Laudate eum in cymbalis bene so-
nantibus, laudate eum in cymbalis jubila-
tionis: omnis spiritus laudet Dominum.*

Cym-

Cymbala quatiuntur, & tinnitum reddunt. Dicuntur Cymbala jubilationis, quia magnum, latumque sonitum reddunt, quales campanæ apud Christianos. Illud, *omnis Spiritus laudet Dominum*, quatuor habet explicationes: omissis ceteris, quarta est, ut per *Spiritum* intelligamus generatim omnia, quæ vivunt, sive spirituali vitâ, ut Angelos; sive animali, ut bestias; sive utrâque, ut homines; sive metaphoricâ vitâ, ut cetera omnia, quæ licet in se inanima sunt, tamen *Deo vivere* dicuntur, quia ita serviunt, & obediunt Deo, ac si viverent, & sentirent, & Creatoris mandata perciperent; unde est illud Ecclesiasticum: *Regem, cui omnia vivunt.* Atque hic sit finis Commentarii.

O. A. M. D. G.

um red-
lationis,
m red-
istianos.
minum,
issis ce-
intelli-
vivunt,
ive ani-
homi-
cerera
nt, ta-
ita ser-
verent,
a perci-
ficiam:
e hie sic

